

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

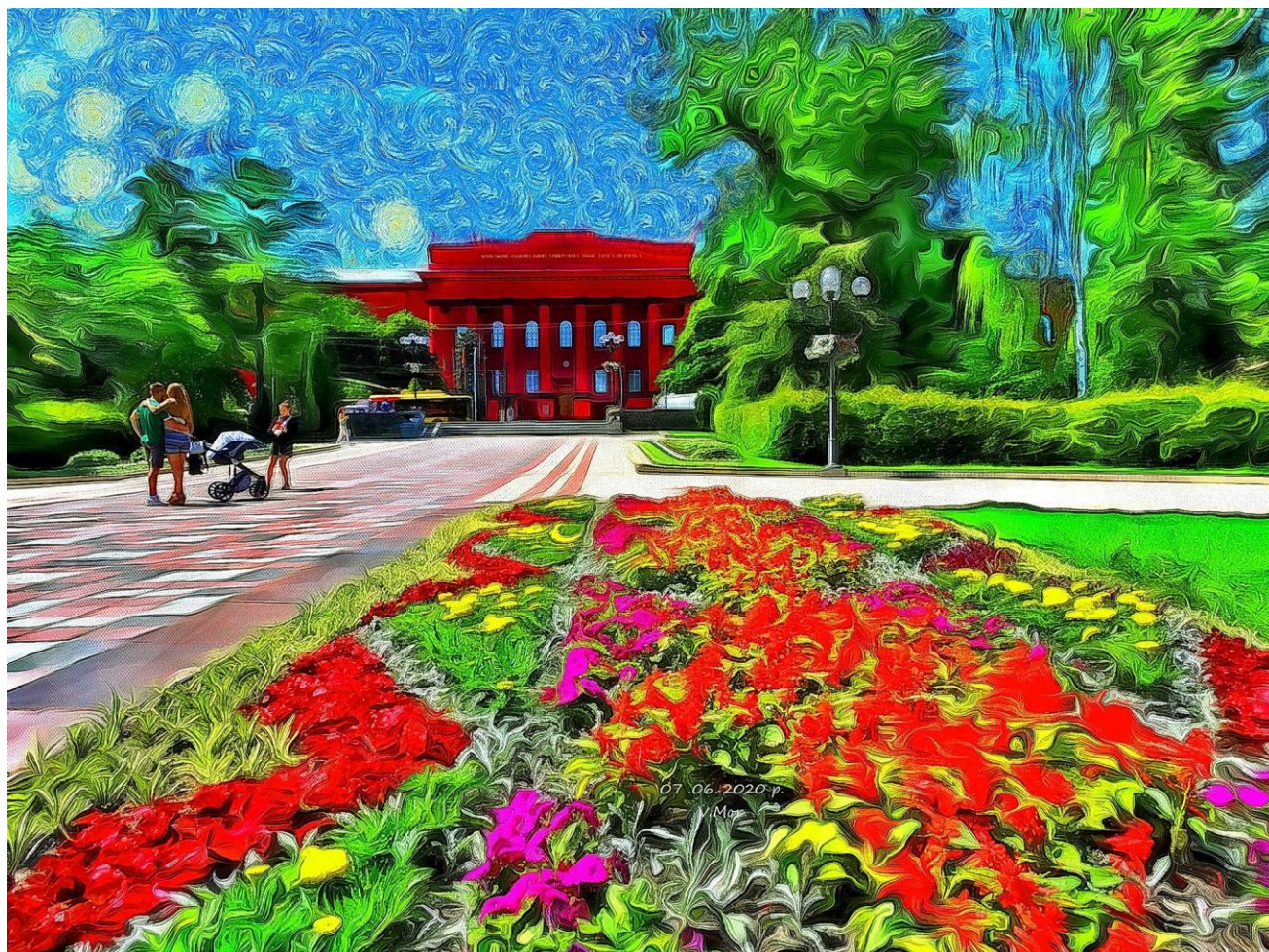

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій

щоквартальний науково-аналітичний огляд

№ 4/6 (квітень–червень) 2021 р.

Київський університет на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій : щоквартальний науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, НБ ім. М. Максимовича, Інформаційно-бібліографічний відділ ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін ; іл. проф. В. М. Мордвінцева]. – [Київ] : [б. в.], 2021. – № 4/6 (квітень–червень). – 58 с.

Щоквартальний науково-аналітичний огляд статей з історії та сьогодення Київського національного університету імені Тараса Шевченка, упорядкований з поточних надходжень до бібліотеки (періодичні видання та матеріали конференцій). Огляд призначений для науковців, студентів, працівників системи освіти і бібліотекарів.

Зміст

Загальні питання університетського життя	7
<i>Співпраця Університету з іншими установами України</i>	8
<i>Міжнародне співробітництво</i>	9
<i>Рейтинги</i>	10
<i>Наукові заходи</i>	11
<i>Олімпіади</i>	13
<i>Премії, стипендії, нагороди</i>	13
<i>Культурно-просвітницька робота</i>	14
<i>Вшанування пам'яті</i>	14
<i>Спортивні заходи</i>	17
Факультети, інститути та підрозділи	18
Факультети	18
<i>Географічний факультет</i>	18
<i>Економічний факультет</i>	18
<i>Історичний факультет</i>	19
<i>Механіко-математичний факультет</i>	19
<i>Факультет комп'ютерних наук та кібернетики</i>	19
<i>Факультет радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем</i>	20
<i>Факультет соціології</i>	20
Інститути	21
<i>Інститут журналістики</i>	21
<i>Інститут міжнародних відносин</i>	22
<i>Інститут права</i>	22
<i>Інститут філології</i>	22
<i>ННЦ "Інститут біології та медицини"</i>	25
<i>Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна</i>	25

Коледжі та ліцеї.....	26
<i>Український фізико-математичний ліцей</i>	26
Центри	26
<i>ННЦ радіаційної безпеки</i>	26
Підрозділи	26
<i>Астрономічна обсерваторія</i>	26
<i>Міжфакультетський лінгвістичний науково-навчальний музей</i>	27
<i>Наукова бібліотека ім. М. Максимовича</i>	27
<i>Науково-дослідна частина</i>	28
Історія Університету	28
Університет в іменах.....	29
<i>Бар'яхтар В.</i>	30
<i>Бібікова В.</i>	30
<i>Біляшівський М.</i>	31
<i>Болюбаш Я.</i>	31
<i>Бондар А.</i>	31
<i>Борисенко В.</i>	31
<i>Бугров В.</i>	32
<i>Виноградова Р.</i>	33
<i>Галин М.</i>	34
<i>Грушевський М.</i>	34
<i>Де-Метц Г.</i>	34
<i>Демченко В.</i>	34
<i>Діковська І.</i>	35
<i>Дорошкевич О.</i>	35
<i>Дорошко М.</i>	35
<i>Драгоманов М.</i>	35

<i>Дунаєвська Л.</i>	36
<i>Ейхельман О.</i>	36
<i>Єфремов С.</i>	37
<i>Коломієць Л.</i>	37
<i>Комаров І.</i>	37
<i>Кононенко П.</i>	37
<i>Костомаров М.</i>	37
<i>Литвин В.</i>	38
<i>Мірчук І.</i>	38
<i>Огієнко І.</i>	38
<i>Парамонов С.</i>	41
<i>Пасічник Л.</i>	41
<i>Прахов А.</i>	42
<i>Пріцак О.</i>	42
<i>Романчук П.</i>	42
<i>Росовецький С.</i>	43
<i>Садовий Д.</i>	43
<i>Самойленко А.</i>	43
<i>Сергійчук В.</i>	44
<i>Сікорський І.</i>	45
<i>Скліфосовський М.</i>	46
<i>Скорупська М.</i>	46
<i>Стріха В.</i>	46
<i>Тимченко Є.</i>	47
<i>Топачевський В.</i>	47
<i>Філіпенко А.</i>	47
<i>Холодний Г.</i>	47

<i>Шевчук В.</i>	48
<i>Шиллер М.</i>	48
Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді	49
Іменний покажчик	53

Загальні питання університетського життя

1. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 2.

17 травня – на онлайн-засіданні Вченої ради КНУ до її складу за посадою введено: першого проректора В. Ільченка, проректорку з наукової роботи Г. Толстанову, проректора з науково-педагогічної роботи А. Гожика, проректорку з міжнародних зв'язків К. Смирнову, проректорку зі зв'язків з громадськістю О. Добржанську, проректорку з гуманітарних питань І. Степанець, проректорку з фінансово-економічних питань О. Білявську.

2. **Лукашенко** – вже не почесний доктор // Освіта України. – Київ, **2021**. – 14 черв. (№ 22). – С. 5.

Вчена рада КНУ імені Тараса Шевченка позбавила О. Лукашенка звання почесного доктора.

3. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України : наказ Міністерства освіти і науки України від 3 берез. 2021 р. № 280 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2–51.

Інформація про спеціалізовані вчені ради КНУ імені Тараса Шевченка: № 37–45.

4. **Сакаль-Лісніченко Л.** КНУ Expo online 2021: КНУ – твій перший пріоритет! / Л. Сакаль-Лісніченко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 5.

"КНУ Expo online. Загальноуніверситетські дні відкритих вікон – це виставкові й профорієнтаційні онлайн-презентації, ознайомлення з освітніми програмами, віртуальні екскурсії. Складаючи сценарій першого дня виставки, Центр Комунікацій КНУ під керівництвом проректорки зі зв'язків з громадськістю Олени Добржанської подбав про те, щоб максимально наповнити його важливою для абітурієнтів інформацією. Перший день задумувався як мотиватор, надихнувшись яким абітурієнти обов'язково захочуть відвідати і другий день,

який був більш предметним, націленим на кожного конкретного абітурієнта. Тому другий день присвятили фаховим консультаціям від підрозділів КНУ імені Тараса Шевченка. Абітурієнти могли поспілкуватися безпосередньо з представниками омріяних факультетів та інститутів, почути відповіді на конкретні запитання, відчувати, як то воно – бути частиною великої родини Шевченкового університету".

Співпраця Університету з іншими установами України

5. **АН вищої школи України** обрала своє керівництво // Світ. – Київ, 2021. – Квіт. (№ 13/14). – С. 4.

В обговоренні звітної доповіді взяли участь науковці: А. С. Філіпенко, М. В. Стріха, І. В. Бейко, О. Г. Наконечний.

6. **Загальні збори** Спільки ректорів України // Київський університет. – Київ, 2021. – Трав. (№ 5). – С. 2.

"28 травня 2021 року в КНУ імені Тараса Шевченка відбулися загальні збори Громадської організації «Спілька ректорів вищих навчальних закладів України». У роботі загальних зборів взяли участь президент Спільки ректорів Леонід Губерський, ректор КНУ імені Тараса Шевченка Володимир Бугров та керівники ЗВО, члени Спільки ректорів з усіх регіонів України. До роботи зібрання також долучилися: Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет, голова комітету Верховної ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак. Основними питаннями порядку денного засідання були звіт про роботу Спільки ректорів та вибори президента ГО «Спілька ректорів ВНЗ України». У продовження зборів відбулися вибори президента Громадської організації «Спілька ректорів вищих навчальних закладів України». На відкрите голосування було внесено кандидатуру Петра Мусійовича Кулікова – ректора Київського національного університету будівництва та архітектури. Кандидатура була одностайно підтримана присутніми на зборах членами Спільки ректорів. Також

загальні збори своїм рішенням обрали Почесним президентом ГО «Спілка ректорів вищих навчальних закладів України» Леоніда Губерського».

7. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

9 квітня – урочисто підписано Меморандум про співпрацю КНУ із Агенцією регіонального розвитку Київської області. Подія відбулася за участі проректора Олександра Рожка, декана географічного факультету Сергія Запотоцького, керівника новозаснованого в КНУ експертно-консультаційного центру з розвитку громад та територій Анатолія Мельничука та директора Агенції регіонального розвитку Київської області Дмитра Крепака.

8. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 2.

1 травня – ректор В. Бугров провів зустріч із директорами шкіл та керівниками закладів середньої освіти Києва. У зустрічі взяла участь проректорка зі зв'язків з громадськістю О. Добржанська. До обговорення долучилися очільники 18 провідних шкіл.

9. **Короденко М.** В інтересах вищої школи / М. Короденко // Освіта України. – Київ, **2021**. – 14 черв. (№ 22). – С. 1, 6–7.

У КНУ імені Тараса Шевченка відбулися загальні збори Спілки ректорів вищих навчальних закладів України. Заслухали звіт президента спілки Л. Губерського за період із 2019 по 2021 роки та обрали нового керівника цього професійного об'єднання П. Кулікова – ректора Київського нац. ун-ту будівництва і архітектури. Л. Губерського постановили обрати Почесним президентом Спілки ректорів.

Міжнародне співробітництво

10. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 2.

20 травня – ректор В. Бугров прийняв Посла Малайзії в Україні Дато Раджа Реза Раджа Заїб Ша. У зустрічі взяли участь проректорки К. Смирнова й О. Добржанська, директор ІМВ В. Копійка, начальник відділу міжнародного співробітництва А. Кравченко та доцент Інституту міжнародних відносин Р. Петюра; 21 травня – урочисте підписання Меморандуму про співпрацю між КНУ та компанією DAI Global LLC у рамках проєкту Агентства США з міжнародного розвитку USAID "Кібербезпека критично важливої інфраструктури України". На заході від Університету були присутні перший проректор В. Ільченко й завідувачка кафедри кібербезпеки та захисту інформації Н. Лукова-Чуйко; 25 травня – зустріч керівництва КНУ з представницькою делегацією освітян Євразійського національного університету імені Л. Гумільова на чолі з ректором Є. Сидиковим. У рамках візиту делегації Казахстану до КНУ відбулася презентація українськомовного видання книги Єрлана Сидикова "Шакарім"; 26 травня – зустріч ректора Володимира Бугрова з пані Послом Азербайджанської республіки в Україні Ельмірою Ахундовою. У зустрічі взяли участь проректорка з міжнародного співробітництва Ксенія Смирнова, начальник відділу міжнародного співробітництва Андрій Кравченко.

Рейтинги

11. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

КНУ третій рік поспіль і єдиний серед закладів вищої освіти України представлений у світовому рейтингу університетів та наукових установ від консалтингового центру CWUR (Об'єднані Арабські Емірати); КНУ очолив рейтинг закладів вищої освіти України за показниками наукометричної бази Scopus 2021 року; 16 підрозділів Київського національного університету імені Тараса Шевченка увійшло до 100 найкращих факультетів України у 10 популярних освітніх напрямках за версією українського журналу Forbes. Рейтинг опубліковано у квітневому номері видання.

12. **Огляд** глобальних рейтингів вищих навчальних закладів / огляд підготували: Л. Кирпич, Ю. Слущка // Вища школа. – Київ, **2021**. – № 1/2 (198). – С. 7–23.

13. **Український** рахунок // Освіта України. – Київ, **2021**. – 14 черв. (№ 22). – С. 2.

"До рейтингу найкращих університетів світу QS World University Rankings 2021 року вперше увійшли вісім українських університетів. До переліку кращих потрапили два Харківські виші: ХНУ ім. Каразіна та НТУ ХПІ. Шість з восьми українських вишів зберегли свої позиції: Київський національний університет імені Тараса Шевченка (601–650 місце); Національний технічний університет Харківський політехнічний інститут (651–700 місце); Національний технічний університет України Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського (701–750 місце); Сумський державний університет (701–750 місце); Національний університет Львівська політехніка (801–1000 місце); Національний університет Києво-Могилянська академія (1001–1200)".

Наукові заходи

14. **Більш** як 75 тисяч студентів зі 155 країн світу // Освіта України. – Київ, **2021**. – 24 трав. (№ 19). – С. 7.

Які спеціальності та ЗВО є найбільш популярними серед іноземних студентів, скільки зареєстрували запрошень на навчання, з яких країн найбільше приїжджає студентів до українських вишів – про це йшлося на відкритті III Українського форуму міжнародної освіти. У заході взяв участь КНУ імені Тараса Шевченка.

15. **Галата С.** Як удосконалити викладання у вищій школі / С. Галата // Освіта України. – Київ, **2021**. – 5 квіт. (№ 13). – С. 1, 6–7.

Форум був присвячений питанням обміну кращими практиками у викладанні в сучасних умовах та фаховому обговоренню питань вдосконалення викладання і навчання у вищій освіті України. "Володимир Бугров, наприклад, переконаний, що

у розвитку персоналу закладу вищої освіти має бути баланс науки і педагогіки. У КНУ практикують два види підвищення кваліфікації працівників – навчання і стажування”.

16. **Іван Франко сьогодні** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 5.

"Сприйняття, переосмислення, поширення, популяризація й втілення ключових ідей і концептів творчої спадщини Івана Франка стали темою науково-практичної конференції "Іван Франко у ХХІ ст.: виклики та перспективи", що відбулася 25 травня 2021 року. Локацією для проведення заходу було обрано Музей видатних діячів української культури (місто Київ). До участі можна було долучитися за допомогою засобів відеозв'язку або ж особисто. Від КНУ до роботи конференції долучилися ректор Володимир Бугров, а також Майя Мозер, очільниця Центру вивчення творчої спадщини Івана Франка й одна з основних організаторок події”.

17. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 2.

26–28 травня – Всеукраїнська науково-практична конференція "Доуніверситетська підготовка: інновації, виклики, перспективи", співорганізатором якої виступив КНУ. Учасників заходу привітали ректор В. Бугров, проректорка К. Смирнова, завідувачка підготовчого відділення КНУ Г. Усатенко.

18. **Модель ООН** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 7 черв. (№ 21). – С. 3.

"Уже четвертий рік поспіль відбулася Модель ООН в Острозькій академії. Тема засідання – «Ядерна програма Ірану». Подія традиційно організовується переважно студентами факультету міжнародних відносин. Цьогоріч захід вже вдруге відбувся в онлайн-форматі з використанням платформ Google Meet та Zoom. Окрім представників НаУОА, учасниками зібрання були студенти Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київського національного університету культури і мистецтв, Донецького національного

університету імені Василя Стуса, Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Гарною традицією є те, що в діловій грі острожан активно беруть участь школярі".

Олімпіади

19. **Підтримка** в умовах пандемії / за інформацією Співки ректорів // Освіта України. – Київ, **2021**. – 5 квіт. (№ 13). – С. 11.

Обласні та київська міська олімпіади з математики цьогогоріч проходили на базі провідних вишів країни. Таку ініціативу КНУ імені Тараса Шевченка підтримала Співка ректорів вищих навчальних закладів України. Вона була спрямована на збереження мотивації школярів до вивчення математики.

Премії, стипендії, нагороди

20. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 2.

18 травня – ректор В. Бугров вручив відзнаки МОН України науково-педагогічним працівникам Університету.

21. **Математичні** зірки року // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 6.

"14 травня в актовій залі Головного навчального корпусу КНУ імені Тараса Шевченка нагородили учасників та переможців Всеукраїнської математичної олімпіади 2021 року, що відбулася на базі Університету. В урочистостях взяли участь ректор КНУ Володимир Бугров, проректорки Олена Добржанська й Інна Степанець, голова журі олімпіади, професор факультету комп'ютерних наук та кібернетики КНУ Богдан Рубльов".

22. **Про призначення** академічної стипендії Кабінету Міністрів України студентам закладів вищої освіти та аспірантам: розпорядження Кабінету

Міністрів України від 26 травня 2021-р № 516-р // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 5 черв. (№ 107). – С. 13.

До списку увійшли студенти, аспіранти КНУ імені Тараса Шевченка: студентка А. О. Грищенко, курсант Військового інституту В. Ю. Карпенко, аспірантка О. І. Кучерів, аспірант Є. Ю. Чаповський.

Культурно-просвітницька робота

23. **Вишиваних** вам мрій! // Київський університет. – Київ, 2021. – Трав. (№ 5). – С. 1.

Українці світу відзначають День вишиванки, "а наш улюблений Червоний корпус уже вкотре став найяскравішим тлом для такої шляхетної справи".

Вшанування пам'яті

24. **Василик Т.** Низький уклін Тобі, Кобзарю! / Т. Василик // Київський університет. – Київ, 2021. – Трав. (№ 5). – С. 3.

"22 травня 1861 року відбулося перепоховання Тараса Григоровича Шевченка на Чернечій горі поблизу Канева. На вшанування 160-тих роковин від дня повернення Кобзаря в Україну у КНУ відбулася пам'ятна хода та покладання квітів до пам'ятника Великого Поета в парку Шевченка. В урочистостях взяли участь ректор Володимир Бугров, керівництво Університету і представники шевченкової громади. До пам'ятного заходу долучилася й народна хорова капела "Дніпро" КНУ імені Тараса Шевченка під керівництвом Ірини Душейко. Капела виконала дві композиції Шевченка: «Заповіт» і «Рече та стогне Дніпр широкий»".

25. **Вшанування** // Голос України. – Київ, 2021. – 8 трав. (№ 85). – С. 2.

"З нагоди Дня пам'яті та примирення та Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні колектив КНУ імені Тараса Шевченка вшанував символічною хвилиною мовчання й покладанням квітів до пам'ятного меморіалу полеглим, які в найкривавішому ХХ столітті відстояли свободу й незалежність українства та

цілого світу. У пам'ятних заходах узяли участь ректор КНУ Володимир Бугров, голова Вченої ради університету Леонід Губерський, голова Ради ветеранів Федір Кирилюк, керівники структурних підрозділів, представники Ради ветеранів та Студпарламенту університету".

26. **До Дня** боротьби за права кримськотатарського народу // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 3.

"Із нагоди 77-их роковин депортації кримських татар та до Дня боротьби за права кримськотатарського народу на щоглі перед головним навчальним корпусом Університету було традиційно піднято кримськотатарський прапор. До участі в пам'ятних заходах долучилися ректор Володимир Бугров, перший проректор Володимир Ільченко, проректорки Ольга Білявська, Олена Добржанська, Ксенія Смирнова, Інна Степанець, Ганна Толстанова, керівники структурних підрозділів, викладачі, студенти та співробітники Університету. Почесними гостями урочистої церемонії підняття кримськотатарського прапора стали Постійний представник Президента України в Автономній республіці Крим Антон Кориневич та його заступниця Таміла Ташева".

27. **Мацибок-Стародуб Н.** Високе відлуння пам'яті / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, **2021**. – 21–28 квіт. (№ 13/15). – С. 1.

"Цьогоріч колектив національного університету імені Тараса Шевченка, як і вся Україна, символічною хвилиною мовчання вшановують 35-річчя Чорнобильської катастрофи. Традиційно громада Шевченкового університету організувала публічні лекції за участю очевидців тих подій і самих ліквідаторів, влаштувала символічні експозиції. Особистими враженнями про цю подію поділилася заслужена журналістка України, очільниця пресцентру КНУ імені Тараса Шевченка Наталія Міщерська. Окрім Наталії Міщерської, яка має статус ліквідаторки аварії на ЧАЕС II категорії, у зоні Чорнобильської трагедії побували й такі вихованці Київського національного університету імені Тараса Шевченка, як Микола Гуриненко, Ігор П'янков".

28. **Мацибок-Стародуб Н.** Пам'яті українців-визволителів / Н. Мацибок-Стародуб // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 3.

"Колектив КНУ імені Тараса Шевченка щорічно вшановує героїв-визволителів. Із нагоди Дня пам'яті та примирення, а також Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні представники Університету символічною хвилиною мовчання й покладанням квітів до пам'ятного меморіалу вшанували полеглих, які відстояли свободу й незалежність українства та цілого світу. До участі в ході пам'яті долучилися: ректор Володимир Бугров, голова Вченої ради Університету Леонід Губерський, керівники структурних підрозділів, зокрема й новоствореного ННІ публічного управління та державної служби, представники Ради ветеранів, Студпарламенту, співробітники Університету".

29. **Мацибок-Стародуб Н.** Пам'ятний подзвін над Чорнобилем / Н. Мацибок-Стародуб // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

"Науково-педагогічний, а також студентський колективи Київського національного університету імені Тараса Шевченка шанобливо та з повагою проводять ці пам'ятні квітневі дні. Традиційно громада Шевченкового університету організувала публічні лекції за участю очевидців тих подій і самих ліквідаторів, поклала квіти до пам'ятних знаків захисникам-чорнобильцям, влаштовувала символічні експозиції й хвилини мовчання. У 1986 році, майже від перших тижнів після вибуху на Чорнобильській атомній електростанції, працівники Київського національного університету імені Тараса Шевченка не залишалися осторонь лиха: співробітники й студенти-активісти їздили в зону для надання фахової наукової, експертної й інших видів допомоги; громада Шевченкового університету збирала кошти для допомоги потерпілим; редакційна колегія газети "Київський університет" вела активну просвітницьку роботу, тож подавала інформаційні й роз'яснювальні матеріали щодо Чорнобильської трагедії у випусках від травня 1986 року".

30. **Мацибок-Стародуб Н.** Уклін доземний – пам'ять вічна / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, **2021**. – 5–12 трав. (№ 16/18). – С. 1.

"Цьогоріч, із нагоди Дня пам'яті та примирення, а також Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, представники КНУ імені Тараса Шевченка символічною хвилиною мовчання й покладанням квітів до пам'ятного меморіалу шанували полеглих, які відстояли свободу й незалежність українства та цілого світу. До участі в ході пам'яті долучилися: ректор Володимир Бугров, голова Вченої ради Університету Леонід Губерський, керівники структурних підрозділів, зокрема й новоствореного ННІ публічного управління та державної служби, представники Ради ветеранів, Студпарламенту, співробітники Університету".

Спортивні заходи

31. **Весняний футбол** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 6.

"23 травня 2021 року відбувся турнір із футболу, організований Спортивним департаментом Студентського парламенту Університету, за активної підтримки Кафедри фізичного виховання та спорту й Української асоціації футболу. На урочистому відкритті змагань були присутні ректор КНУ Володимир Бугров та проректорка Інна Степанець. За чемпіонство боролися 8 команд: економічного, історичного, географічного, філософського факультетів, інститутів права та міжнародних відносин, змішані збірні факультетів комп'ютерно-математичних наук. У результаті запеклої боротьби найкращими стали: I місце – географічний факультет; II місце – збірні факультетів комп'ютерно-математичних наук; III місце – Інститут міжнародних відносин".

32. **Пробіг** заради маленьких сердець // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 6.

Команда КНУ долучилася до спортивно-благодійного проєкту "Пробіг під каштанами", який відбувся 30 травня 2021 року. Проєкт покликаний зібрати

кошти на придбання необхідного обладнання та витратних матеріалів для Центру дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України.

Факультети, інститути та підрозділи

Факультети

Географічний факультет

33. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

22 квітня – наукова онлайн-конференція "Геоєкологія в умовах викликів XXI сторіччя" за організації кафедри фізичної географії та геоєкології географічного ф-ту КНУ, Української асоціації ландшафтної екології.

Економічний факультет

34. **Коваленко О.** Економічному факультету – 77! / О. Коваленко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 6.

"Відбулося урочисте святкування Дня народження економічного факультету КНУ. 77 років тому відчинилися двері для перших студентів-економістів. Нині економічний лідирує у всіх міжнародних рейтингах закладів вищої освіти України, а також у рейтингах роботодавців України за економічними спеціальностями та за галузевим рейтингом журналу Forbes".

35. **Перемоги економістів** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 3.

"Представниці економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка стали призерами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Інтелектуальна власність»! До участі в конкурсі цього року було подано 47 студентських наукових робіт, що відбиралися серед кращих досліджень української молоді в межах 26 ЗВО України. Наукові

змагання між представниками українського студентства було організовано на базі Національного університету «Чернігівська політехніка»".

Історичний факультет

36. **Конкурс** студентських наукових робіт про Український визвольний рух / Центр досліджень визвольного руху // Українське слово. – Київ, **2021**. – 27 квіт.–11 трав. (№ 17/18). – С. 7.

Партнери конкурсу 2021 р.: історичний ф-т КНУ імені Тараса Шевченка, Галузевий державний архів Служби безпеки України та Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів "Тюрма на Лонцького". До конкурсної комісії увійшов д-р іст. наук І. Патрисяк, декан історичного ф-ту.

Механіко-математичний факультет

37. **Міжнародна** математична конференція з алгебри, присвячена 60-річчю кафедри "Алгебра та математична логіка" Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Ю. А. Дрозд, О. О. Безущак, А. П. Петравчук, Є. В. Бондаренко, О. Г. Ганюшкін, Є. А. Кочубінська, А. С. Олійник // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Математика. Механіка. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (41). – С. 61–62.

Факультет комп'ютерних наук та кібернетики

38. **Рубльов Б.** Математики на старті / Б. Рубльов // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 3.

"Всеукраїнська олімпіада юних математиків відбулася одночасно в 23 областях під спостереженням камер та довірених осіб. У змаганнях взяли участь понад 200 учнів 5–11 класів. Визначилися переможці, які будуть нагороджені дипломами переможців чи учасників, а також призами від української діаспори в Каліфорнії та ІТ-компаній ЛУН та Люксофт. Окрім того, були визначені 15 учасників, які

будуть змагатися за 6 місць у команді України на 62-гу Міжнародну математичну олімпіаду. [...] колосальну роль в організації цих заходів, як і усіх попередніх, останні роки зіграли студентки факультету комп'ютерних наук та кібернетики Заріна Кодирова (4 курс) та Катерина Дудко (3 курс). Саме завдяки їхнім зусиллям і щоденній праці вдалося організувати змагання на місцях, координувати роботу журі, оргкомітетів, виготовлення дипломів, розсилку призів тощо".

Факультет радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем

39. **Нагуляк О.** Молоді фізики дискутують / О. Нагуляк // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 5.

"Понад сто учасників долучилися до роботи Міжнародної конференції молодих учених з прикладної фізики «XXI International Young Scientists Conference on Applied Physics», що провів факультет радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем 18–22 травня 2021 року. Конференція відбулася онлайн за допомогою дистанційних засобів комунікації. Починаючи з 2000 року за підсумками роботи конференції видається англomовний збірник наукових праць".

Факультет соціології

40. **Кириченко І.** Наші та китайські студенти: знайдіть десять відмінностей. Соціологи дослідили ціннісні пріоритети студентства / І. Кириченко // Україна молода. – Київ, **2021**. – 1 черв. (№ 53). – С. 11.

"Що ми знаємо про менталітет молодих китайців? Крім того, звісно, що працелюбність входить до «азійських цінностей» – і, відповідно, більшість речей на наших ринках зроблені в Китаї. Варто спитати вчених – вони за певною методикою «зондували» ментальність наших і китайських студентів. Колектив відділу соціології культури і масової комунікації Інституту соціології НАН України (разом із соціологами КНУ імені Тараса Шевченка, психологами НПУ

ім. М. П. Драгоманова, соціологами Київського національного університету культури і мистецтв) здійснив опитування двох груп студентської молоді: української (загальною кількістю 131 особа) і китайської (116 осіб). Українські студенти на момент опитування навчались (II–III курс) на філософському факультеті і факультеті соціології КНУ ім. Тараса Шевченка, а також на факультеті журналістики КНУКіМ. Китайські студенти на момент опитування навчались (I–II курс) на факультеті соціально-економічної освіти та управління НПУ ім. М. П. Драгоманова. Мета дослідження – зондування ціннісної свідомості (ментальності) зазначених груп студентів, встановлення ієрархії ціннісних пріоритетів цих груп, їх порівняння та інтерпретація. Соціологічний аналіз результатів проведеного опитування свідчить загалом про деяку схожість і суттєві відмінності щодо ціннісних пріоритетів українських і китайських студентів”.

Інститути

Інститут журналістики

41. **Шевченко В.** Магістерські Open Talk про цифрові медіа / В. Шевченко // Київський університет. – Київ, 2021. – Квіт. (№ 4). – С. 6.

"15 вебінарів у форматі Open Talk провели магістранти освітньої програми "Цифрові медіа" Інституту журналістики з 14 по 24 березня. Упродовж двох тижнів 18 спікерів та 130 учасників обговорювали найактуальніші теми в медіагалузі: тренди візуального дизайну, особливості вірусного контенту, сучасні практики SMM і діджитал-маркетингу та багато іншого. Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики організовує такі освітні заходи не вперше. З 2018 року за програмою дисципліни «Стажування за професійною кваліфікацією» магістранти ОП «Цифрові медіа» не лише отримують професійний досвід у відомих медіаорганізаціях, а й проводять воркшопи для студентів бакалаврату”.

Інститут міжнародних відносин

42. **Копійка В.** В епіцентрі дипломатичного вишколу. Інституту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка виповнюється 75 років / В. Копійка // Україна дипломатична. – Київ, **2019**. – Вип. 20. – С. 799–810.

"За останні роки Інститут розгорнув широку мережу міжнародної проєктної діяльності, а у 2019 році ІМВ виборов надважливу перемогу в конкурсі на створення Центру Досконалості напряму Жана Моне в рамках програми Європейського Союзу "Еразмус+", що стане єдиним подібним проєктом в Україні".

Інститут права

43. **Зустріч** із Генпрокурором // Освіта України. – Київ, **2021**. – 7 черв. (№ 21). – С. 10.

Студенти й працівники Ін-ту права КНУ імені Тараса Шевченка зустрілися й подискутували з Генеральною прокуроркою України Іриною Венедіктовою. Захід було проведено за участі ректора Володимира Бугрова, в. о. директорки Ін-ту права О. Орлюк.

44. **Курінний Л.** Ірина Венедіктова зустрілася з колективом Інституту права КНУ / Л. Курінний // Юридичний вісник України. – Київ, **2021**. – 11–24 черв. (№ 22/23). – С. 1,2.

Студенти й працівники Ін-ту права КНУ імені Тараса Шевченка мали нагоду зустрітися й подискутувати з Генеральною прокуроркою України І. Венедіктовою.

Інститут філології

45. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

"11 квітня – творча зустріч онлайн із режисером і актором Ахтемом Сеїтаблаєвим у межах кінолекторію й спецкурсу ІФ «Кіносценарій як

літературна творчість» для студентів, співробітників і всіх охочих; 26 квітня – урочисте вручення щорічної Міжнародної німецько-української премії імені Олеся Гончара. Церемонія відбулася в Музеї-кімнаті Олеся Гончара Ін-ту філології КНУ".

46. **Воронова А.** Художній експеримент у культурі та літературі ХХ століття / А. Воронова // Освіта. – Київ, **2021**. – 5–12 трав. (№ 16/18). – С. 6.

"22 квітня в онлайн-форматі відбулося засідання круглого столу «Художній експеримент у культурі та літературі ХХ століття» за участю українських і польських науковців. Захід присвячений пам'яті дослідниці літератури Оксани Ковацької (у дівоцтві – Боярчук), кандидата філологічних наук, співробітниці Ягелонського університету. Організаторами круглого столу стали Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка та кафедра українознавства Ягелонського університету у Кракові. Модератор зустрічі – проф. Олена Романенко".

47. **Воронова А.** Шевченкознавство ХХІ століття / А. Воронова // Освіта. – Київ, **2021**. – 3–10 берез. (№ 7/8). – С. 2.

10 березня в Ін-ті філології відбулася щорічна Всеукраїнська науково-практична конференція "Шевченкознавство ХХІ століття: завдання, виклики, перспективи".

48. **Касьянова О.** У Києві відкрито Центр балтистики / О. Касьянова // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 8–21 квіт. (№ 14/15). – С. 6.

"Урочисте відкриття Центру балтистики (Baltistikos centras) в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка за участі Першої леді Литви Діани Науседієне відбулося 19 березня 2021 року. Під час урочистостей в.о. ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Леонід Губерський та Перша леді Литви Діана Науседієне урочисто перерізували стрічку. Серед учасників події – директор Інституту філології Григорій Семенюк, дружина Посла Литовської Республіки Віте Сарапене, Канцлер Міністерства освіти, науки та спорту Литви Юлюс Лукошюс (Zoot),

ректор Університету Вітовта Великого Йозас Аугутіс (Zoot), директор Центру балтистики Ігор Корольов".

49. **Кошарська М.** Премія імені Олесь Гончара / М. Кошарська // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 6.

"26 квітня 2021 року в Музеї-кімнаті Олесь Гончара Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулося урочисте вручення щорічної Міжнародної німецько-української премії імені Олесь Гончара. В оголошеному конкурсі на найкращий роман перемогу здобула 21-річна студентка Миколаївського філіалу Київського Національного університету культури та мистецтв, факультету дизайну, графіки та реклами Олена Півненко. Олена отримала премію за роман «Єлень. Пряжа долі»".

50. **Муқан А.** Фольклор – найбільш гуманістичний засіб повернення українству українськості / А. Муқан // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 10–16 черв. (№ 23). – С. 4.

У Рамках Тринадцятих фольклористичних читань, присвячених професорці Лідії Дунаєвській, відбулася Міжнародна конференція "Традиційна культура – шлях духовної деокупації". Організатор заходу – Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка.

51. **Наєнко М.** "Слух слова" і шлях до нього письменника / М. Наєнко ; розмову вів Д. Слапчук // Українська літературна газета. – Вишгород, **2021**. – 7 трав. (№ 9). – С. 8–9.

М. Наєнко: "Я намагався використати наймаксимальніші можливості, аби посприяти насамперед зміцненню філології як спеціальності. І щось таки вдалося зробити в цьому напрямку. Насамперед зміцнити кадровий потенціал факультету і відкрити кілька спеціальностей, яких досі не було в університеті: фольклористику, класичну філологію, літературну творчість, українську мову як іноземну. Значно розширеним став спектр славістики, відкрито було кафедру полоністики, впроваджено спеціальність «кroatистика», до назви кафедри «історія української літератури» додано «і шевченкознавства», випусковими (а

не загальноосвітніми) стали кафедри теорії літератури, загального мовознавства і класичної філології, запрацювали центри шевченкознавства, деяких слов'янських мов тощо. Пізніше, внаслідок об'єднання філологічного факультету, факультету іноземних мов та відділення сходознавства в єдиний «Інститут філології», робота в цьому напрямку набула деяких інших форм, але зроблене раніше не загубилося. Розбудувалася, зокрема, спеціальність «літературна творчість»".

52. **Нижник О.** Іван Франко у ХХІ ст.: виклики та перспективи / О. Нижник // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 3–9 черв. (№ 22). – С. 2.

У Києві в Музеї видатних діячів української культури відбулася науково-практична конференція "Іван Франко у ХХІ ст.: виклики та перспективи". У конференції, яка відбулася онлайн і наживо, взяли участь понад 60 освітян та науковців з 14 міст України. Організаторами форуму виступили: Міжнародний фонд Івана Франка, Центр вивчення творчої спадщини Івана Франка КНУ імені Тараса Шевченка, Музей видатних діячів української культури та ін. організації.

53. **Центр балтистики** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 29 берез. (№ 12). – С. 7.

"В інституті філології КНУ імені Тараса Шевченка відбулося урочисте відкриття Центру балтистики (Baltistikos centras). Під час урочистостей в. о. ректора Університету Леонд Губерський і перша леді Литви Діана Науседієне урочисто перерізали стрічку. Ініціював створення Центру балтистики в Інституті філології Університет Вітовта Великого (Литва), отримавши підтримку Посольства Литовської Республіки в Україні, Міністерства освіти, науки та спорту Литовської Республіки, КНУ імені Тараса Шевченка".

ННЦ "Інститут біології та медицини"

Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна

54. **22 травня** Ботанічний сад імені академіка Олександра Фоміна святкує свій день народження // Екологічний вісник. – Київ, **2020**. – № 3 (121). – С. 14–16.

55. **Ще трохи краси** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 6.

"17 квітня, за сприяння громадської ініціативи «Києве, мий!» в Університетському Ботанічному саду імені Олександра Фоміна відбулася весняна толока! Волонтери прибрали територію навколо ставка, а сам ставок очищено і вимито мийкою високого тиску".

Коледжі та ліцеї

Український фізико-математичний ліцей

56. **Печериця О.** Яскравий тиждень / О. Печериця, О. Зубарук // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 3.

"Традиційний тиждень математики, що пройшов в Українському фізико-математичному ліцеї КНУ із 12 по 17 квітня, був особливим, адже відбувався у рамках оголошеного Президентом України року математичної освіти в країні. Кожен день тижня був насичений різноманітними заходами, творчими конкурсами, учні ліцею стали учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «Шевченківська весна – 2021»".

Центри

ННЦ радіаційної безпеки

57. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

12–16 квітня проходило онлайн-навчання та перевірка знань з радіаційної безпеки у ННЦ радіаційної безпеки КНУ для слухачів із усіх регіонів України.

Підрозділи

Астрономічна обсерваторія

58. **Єфіменко В.** Астрономічна обсерваторія Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2019 році / В. Єфіменко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Астрономія. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (61). – С. 33–35.

Міжфакультетський лінгвістичний науково-навчальний музей

59. **Бочарнікова А. М.** Порівняльний аналіз змістового наповнення експозиції лінгвістичного навчального музею КНУ імені Тараса Шевченка з аналогічними установами світу / А. М. Бочарнікова // Мовні і концептуальні картини світу. – Київ, **2019**. – Вип. 66. – С. 26–32.

Зібрано інформацію про всі лінгвістичні музеї загального спрямування, які на сьогодні функціонують у світі, функціонували в минулому або знаходяться на стадії проекту. У випадках, де це є можливим, досліджено структуру експозиції музеїв. Визначено критерії, які відіграли ключову роль при розподілі експозиції на структурні елементи. Проаналізовано міру послідовності дотримання авторами експозиції музеїв застосованих ними підходів.

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

60. **Назаровець М. А.** Використання цифрових інструментів підтримки наукової комунікації: структурна модель організації послуг у бібліотеках ЗВО / М. А. Назаровець // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, **2020**. – Вип. 58. – С. 27–37.

61. **Пошук** журналів у Web of Science // Освіта України. – Київ, **2021**. – 24 трав. (№ 19). – С. 5.

Фахівці служби інформаційного моніторингу НБ імені Михайла Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка уклали практичний посібник по роботі з цифровими інструментами для наукової комунікації – "Пошук журналів у Web of Science". [Посібник представлений на сайті бібліотеки на сторінці "Інформація для

науковців» – http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/scientist_info.php3. Посібник містить ілюстровані покрокові інструкції з пошуку журналів за назвами та темами для читання та публікації результатів досліджень у базах даних платформи *Web of Science* (безпосередньо на платформі, а також за допомогою інструментів *Master Journal List* і *Manuscripte Matcher*)].

62. **Університет** розпочав вакцинацію // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

"15 квітня 2021 року Університетська клініка КНУ розпочала перший етап вакцинації співробітників Університету".

Науково-дослідна частина

63. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

Упродовж квітня – серія вебінарів "Я – науковий керівник", організованих Науково-дослідною частиною Університету.

Історія Університету

64. **Ляпіна О.** Підготовка спеціалістів для роботи з особливими дітьми в Київському інституті народної освіти (1920–1930) / О. Ляпіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, **2020**. – Вип. 3 (146). – С. 34–39.

65. **Наєнко М.** "Слух слова" і шлях до нього письменника / М. Наєнко ; запитував Д. Слапчук // Українська літературна газета. – Вишгород, **2021**. – 21 трав. (№ 10). – С. 8–9.

Розмова з Михайлом Наєнком. Згадується філологічний ф-т та науковці Київського університету: С. О. Єфремов, Л. Ф. Дунаєвська, А. Г. Погрібний та ін.

66. **Наєнко М.** Юрій Мушкетик: обраний дорогами / М. Наєнко // Літературна Україна. – Київ, **2021**. – 8 трав. (№ 9). – С. 20–21.

Відгук і спогади про письменника, філологічний ф-т КДУ.

67. **Нечаїв С.** Тисячоліття української медицини як шлях до лікарського самоврядування: київський вимір / С. Нечаїв // Українські медичні вісті. – Київ, **2020**. – Т. 12, № 2 (85). – С. 89–99.

З історії медичного ф-ту Університету св. Володимира.

Університет в іменах

68. **Бандура Г. О.** Шевченкіана на сторінках журналу "Сучасність" / Г. О. Бандура // Шевченкознавчі студії. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (23). – С. 5–29.

Згадуються наукові розвідки О. І. Білецького, Є. П. Кирилюка, І. І. Пільгука та ін.

69. **Веремійчик О.** Книга Сергія Литвина "Суд історії" / О. Веремійчик // Українське слово. – Київ, **2021**. – 27 квіт.–11 трав. (№ 17/18). – С. 8, 11.

Згадуються праці М. Тимошика та В. Сергійчука про С. Петлюру.

70. **Жадько В.** Антропологія української культури: витоки, проблеми, людиноцентризм / В. Жадько // Культура і життя. – Київ, **2021**. – 14–28 трав. (№ 9/10). – С. 2–3. – Рец. на кн.: Антропологічний код української культури і цивілізації : [монографія : [у 2 кн.]. Кн. 1 / О. О. Рафальський, Я. С. Калакура [та ін.]; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. – КиївІПЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2020. – 428, [3] с.

71. **Калинчук А. М.** У пошуках наукових досліджень поезії Тараса Шевченка / А. М. Калинчук // Шевченкознавчі студії. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (23). – С. 112–128.

Згадуються наукові праці О. С. Грушевського, М. М. Марковського, П. П. Филиповича та ін.

72. **Коломієць О.** Народницько-лінгвістична, етноантропологічна концепція Ф. Вовка / О. Коломієць, Г. Бондаренко // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2021**. – Вип. 11. – С. 113–134.

"Зусиллями С. Сегеди, <...> В. Наулка та ін., ім'я вченого зайняло належне місце в історії української науки". – С. 119.

73. **Михайлик А. О.** Гуманітарна інтелігенція України 20–30-х рр. ХХ ст. в радянській історіографії того часу / А. О. Михайлик // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 13. – С. 227–238.

Згадуються праці В. А. Смолія та Я. С. Калакури. – С. 228–229.

74. **Радчук В. Д.** Перекладач Тарас Шевченко / В. Д. Радчук // Шевченкознавчі студії. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (24). – С. 46–75.

Згадуються наукові розвідки А. О. Білецького, О. П. Новицького, В. Д. Радчука та ін.

75. **Райківський І.** Галичина в ідейних поглядах і діяльності Кирило-Мефодіївського братства. До 175-річчя від заснування / І. Райківський // Історія в рідній школі. – Київ, **2021**. – № 1 (225). – С. 2–8.

Згадуються: М. Костомаров, Т. Шевченко, Г. Андрузький, В. Білозерський та ін.

Бар'яхтар В.

76. **Храмов Ю. О.** Пам'яті фізика і друга – В. Г. Бар'яхтара / Ю. О. Храмов // Наука та наукознавство. – Київ, **2021**. – № 1 (111). – С. 121–124.

Бібікова В.

77. **Вейбер А.** Постать Валентини Іванівни Бібікової (Зубаревої) в розвитку археозоології / А. Вейбер // GEO&BIO. – Київ, **2020**. – Т. 19. – С. 135–147.

Валентина Іванівна Бібікова (Зубарева) (1913–1993) – українська вчена у галузях палеозоології та археозоології, фахівець з викопних птахів і ссавців України. У 1944–1946 рр. викладала курс "Палеонтологія хребетних" на географічному ф-ті КДУ ім. Т. Г. Шевченка.

Біляшівський М.

78. **Опацький І.** Етнографічні дослідження Миколи Біляшівського на Черкащині / І. Опацький // Уманська старовина. – Умань, **2020**. – Вип. 7. – С. 93–99.

Болюбаш Я.

79. **Поборник** розвитку освіти [Ярослав Болюбаш] // Освіта України. – Київ, **2021**. – 29 берез. (№ 12). – С. 7.

Бондар А.

80. **Spitsyn Y.** Development of theory and practice of laborator lessons in higher school by A. D. Bondar / Y. Spitsyn // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (11). – С. 43–48.

Проаналізовано внесок професора кафедри педагогіки КДУ А. Д. Бондаря у розробку теоретичних засад та методики проведення лабораторних та практичних занять у вищій школі; визначено можливість використання цього педагогічного досвіду у сучасних умовах. Встановлено, що на сьогоднішній день праці та педагогічна діяльність А. Д. Бондаря недостатньо вивчені, хоча у його роботах відображено результати дослідження важливих дидактичних проблем, які є актуальними і на сьогоднішній день.

Борисенко В.

81. **Валентина Борисенко** // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2020**. – № 4 (386). – С. 88.

В. К. Борисенко – український етнолог, історик культури.

82. **Громова Н.** Публіцистична діяльність Валентини Борисенко / Н. Громова // Народна творчість та етнологія. – Київ, 2020. – № 4 (386). – С. 114–125.

Бугров В.

83. **Бугров В.** Володимир Бугров: "Ми за образ сучасного Університету" / В. Бугров // Київський університет. – Київ, 2021. – Квіт. (№ 4). – С. 4–5.

84. **Бугров В.** Володимир Бугров: "Освіту треба розглядати як підсистему соціуму й економіки" / В. Бугров ; інтерв'ю вели: А. Горлов, А. Луканська // Голос України. – Київ, 2021. – 27 квіт. (№ 79). – С. 4–5.

Ректор КНУ імені Тараса Шевченка В. Бугров розповів про своє бачення розвитку університету та галузі освіти загалом.

85. **Бугров В.** Володимир Бугров: "Я готовий робити рішучі кроки" / В. Бугров ; спілкувалася С. Галата // Світ. – Київ, 2021. – Квіт. (№ 13/14). – С. 1, 2.

Розмова з ректором КНУ імені Тараса Шевченка В. Бугровим про перші кроки на новій посаді.

86. **КНУ:** Віват, ректоре! // Освіта України. – Київ, 2021. – 17 трав. (№ 18). – С. 4.

Про урочисте позачергове засідання Вченої ради з нагоди представлення новообраного ректора КНУ імені Тараса Шевченка Володимира Бугрова.

87. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, 2021. – Квіт. (№ 4). – С. 2.

"29 квітня – наказом Міністра освіти і науки України ректором Київського національного університету імені Тараса Шевченка призначено Володимира Анатолійовича Бугрова строком на п'ять років з 30 квітня 2021 року до 29 квітня 2026 року як обраного за конкурсом на умовах, викладених у контракті".

88. **Урочисте** засідання Вченої ради Університету // Київський університет. – Київ, 2021. – Трав. (№ 5). – С. 2.

"Урочисте позачергове засідання Вченої ради з нагоди інавгурації новообраного ректора КНУ імені Тараса Шевченка Володимира Бугрова відбулося 11 травня 2021 року в актовій залі Головного корпусу Університету. У засіданні Вченої ради під керівництвом її очільника академіка Леоніда Губерського взяли участь: міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет; народний депутат України, голова комітету Верховної ради України з питань освіти і науки Сергій Бабак; голова Державної служби якості освіти Руслан Гурак. Володимир Анатолійович вручив Подяки Ректора за багаторічну сумлінну працю на благо Університету: академіку Леоніду Губерському, професору Олегові Закусилю, професорці Оксані Жилінській, професору Петру Беху, професору Олександрові Рожку. Володимир Бугров також представив команду проректорів, накази про призначення яких підписані 11 травня 2021 року: перший проректор – Володимир Ільченко, проректор з науково-педагогічної роботи – Андрій Гожик, проректорка з наукової роботи – Ганна Толстанова, проректорка з міжнародного співробітництва – Ксенія Смирнова, проректорка зі зв'язків з громадськістю – Олена Добржанська, проректорка з гуманітарних питань – Інна Степанець, проректорка з фінансово-економічних питань – Ольга Білявська".

89. **Урочисте** позачергове засідання Вченої ради з нагоди інавгурації новообраного ректора КНУ імені Тараса Шевченка Володимира Бугрова // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 13 трав. (№ 87). – С. 6.

Виноградова Р.

90. **Данилова В. М.** Вчений, педагог і автор нашого журналу – Руфіна Петрівна Виноградова / В. М. Данилова, О. О. Гудкова // *Країна знань*. – Київ, **2020**. – № 9/10 (145). – С. 47.

"Виноградова Руфіна Петрівна (н. 1933) – український біохімік, д-р біологічних наук (1986), професор (1988), Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1998). Закінчила Київський університет (1956), де відтоді й працювала: 1986–2000 рр. – професор кафедри біохімії".

Галин М.

91. **Нечаїв С.** До 100-річчя Російсько-українського медичного словника Мартирія Галина / С. Нечаїв // Українські медичні вісті. – Київ, **2020**. – Т. 12, № 1 (84). – С. 77–79.

М. Галин – військовий хірург, д-р медицини в Університеті св. Володимира.

Грушевський М.

92. **Глушко М.** "Етнографічному збірнику" – 125 років / М. Глушко // Народна творчість та етнологія. – Київ, **2020**. – № 5/6 (387/388). – С. 5–19.

Згадується М. Грушевський як відповідальний редактор збірника.

Де-Метц Г.

93. **Кулик Н.** Ректор трьох університетів [Георгій Де-Метц] / Н. Кулик // Освіта України. – Київ, **2021**. – 17 трав. (№ 18). – С. 1, 13–15.

Демченко В.

94. **Голиш Г.** Звідки походять видатні / Г. Голиш // Освіта. – Київ, **2021**. – 24–31 берез. (№ 9/10). – С. 6.

"Золотоніщина подарувала Україні й світу не один десяток відомих вчених. У цій когорті яскраво сяють імена Михайла Максимовича й Василя Ляскоронського, Олексія Баха й Олексія Баранникова. Чільне місце в науковому бомонді золотоніського краю посів і наш земляк із села Деньги Василь Григорович Демченко. Доктор права і заслужений професор Київського університету св. Володимира та ще й засновник наукової династії – він заслужив право на нашу вдячну пам'ять. А цьогоріч випадає слушна нагода згадати цього достойника

науки й вищої освіти добрим словом, адже виповнюється 190 літ від дня його народження. Тим паче, що він децю призабутий нині суцим...".

Діковська І.

95. **Федорченко Н.** Рецензія на монографію І. А. Діковської "Міжнародні спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС" (Київ, Алерта, 2020) / Н. Федорченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (116). – С. 65–66.

Дорошкевич О.

96. **Карпінчук Г. В.** Організаційна та наукова діяльність Олександра Дорошкевича в галузі шевченкознавства / Г. В. Карпінчук // Шевченкознавчі студії. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (23). – С. 129.

Дорошко М.

97. **Бевзюк Є. В.** Як перемогти путінську Росію / Є. В. Бевзюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. – Київ, **2020**. – Вип. 2 (52). – С. 72. – Рец. на кн.: Неоголошені війни Росії проти України в ХХ – на початку ХХІ ст.: причини і наслідки / М. Дорошко. – 2 вид., стереотип. – Київ : Ніка-Центр, 2020. –192 с.

Драгоманов М.

98. **Зорій М.** Хто ж третій? / М. Зорій // День (п'ятниця). – Київ, **2021**. – 2–3 квіт. (№ 58/59). – С. 12.

Історія однієї репродукції: "Цю репродукцію нині покійній мамі автора надіслала її сестра, яка виїхала на заробітки у США 1928 чи 1929 року. Це була палітурка

українського календаря. Переконали, що майже кожен українець впізнає Тараса Шевченка та Івана Франка, а щодо третьої особи, то тут є сумнів, адже його ім'я в радянський період практично було забуто, і лише в період «хрущовської відлиги» з'явилася певна інформація про нього. Так, це Михайло Петрович Драгоманов".

99. **Кампо В.** Конституційні погляди Михайла Драгоманова та Сергія Подолинського і сучасність / В. Кампо // Юридична газета. – Київ, 2021. – 11 трав. (№ 9). – С. 26–28; 25 трав. (№ 10). – С. 24–27.

100. **Лисий І.** Портрет чи силуетка? / І. Лисий // Українська літературна газета. – Вишгород, 2021. – 21 трав. (№ 10). – С. 18–19.

Роздуми над книжкою Л. Ушкалова "Чарівність енергії. Михайло Драгоманов".

Дунаєвська Л.

101. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, 2021. – Трав. (№ 5). – С. 2.

27–28 травня – Міжнародна науково-практична конференція Тринадцять фольклористичні читання, присвячені професорці Л. Дунаєвській, "Традиційна культура – шлях духовної деокупації".

Ейхельман О.

102. **Токарчук О.** У пошуках ефективної моделі державно-суспільного розвитку представниками української еміграції (1920–1930 роки) / О. Токарчук // Голос України. – Київ, 2021. – 10 черв. (№ 108). – С. 18–19.

"О. Ейхельман виступав за обмежену сферу діяльності державної влади, проти активного втручання держави в усі сфери соціального життя. Держава повинна контролювати соціальне життя у сфері власної безпеки, проте одночасно надавати можливість індивідам та соціальним групам створювати власні об'єднання".

Єфремов С.

103. **Чадюк М.** "Лицар національного обов'язку" / М. Чадюк // День (п'ятниця). – Київ, **2021**. – 16–17 квіт. (№ 68/69). – С. 30.

Маловідомі факти про С. Єфремова.

Коломієць Л.

104. **Шкандрій М.** Рецензія на: Коломієць Л. В. Український художній переклад та перекладачі 1920–30-х років : матеріали до курсу "Історія перекладу" : навчальний посібник. – Вінниця : Нова книга, 2015. – 360 с. / М. Шкандрій // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (52). – С. 67–68.

Комаров І.

105. **Комаров І.** Від Офелії до Мони Лізи / І. Комаров ; спілкувалася Л. Кіт // Київський університет. – Київ, **2021**. – Трав. (№ 5). – С. 4.

Одним із перших отримав нагороду "Міжнародна наукова досконалість", запроваджену німецькими дослідницькими закладами Товариства Гельмгольца, професор Ін-ту високих технологій КНУ І. Комаров.

Кононенко П.

106. **Горлач Л.** Поїзд на вершині духа / Л. Горлач // Літературна Україна. – Київ, **2021**. – 8 трав. (№ 9). – С. 21.

П. П. Кононенко – учений-українознавець і громадський діяч, д-р філологічних наук, професор.

Костомаров М.

107. **Верстюк В. В.** Організація влади в містах та містечках війська запорозького за гетьманату Б. Хмельницького в оцінці М. Костомарова / В. В. Верстюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Вип. 18, т. 1 : Зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл., докторантів і аспірантів, 5–6 берез. 2019 р. – С. 10–11.

108. **Степанков В. В.** Формування політичної еліти "України" (1648–1676 рр.) у висвітленні М. І. Костомарова / В. В. Степанков // Там само. – С. 49–50.

Литвин В.

109. **Національне** відродження в особистостях // Голос України. – Київ, **2021**. – 29 трав. (№ 100). – С. 12.

Повідомлення про вихід з друку книги В. Литвина "Будівничі українського національного відродження XIX – XX ст. Постаті, ідеї, візії". Серед знакових постатей видання – М. Максимович, М. Драгоманов.

Мірчук І.

110. **Кулик Н.** Амбасадор української культури [Іван Мірчук] / Н. Кулик // Освіта України. – Київ, **2021**. – 31 трав. (№ 20). – С. 1, 14–15.

Огієнко І.

111. **Завальнюк О.** Візія Симона Петлюри в діяльності Івана Огієнка як головноуповноваженого уряду УНР (листопад 1919 – жовтень 1920 рр.) / О. Завальнюк // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 16. – С. 26–37.

112. **Іван** Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Вип. 15. – 252 с.

Зі змісту: Баженов Л. В. Регіональна історія України в працях Івана Огієнка / Л. В. Баженов. – С. 5–10; Копилов С. А. Іван Огієнко та Кирило Студинський / С. А. Копилов. – С. 10–22; Завальнюк О. М. Міністр ісповідань Іван Огієнко: підтримка неправославних конфесій у контексті української державної політики (1919–1920) / О. М. Завальнюк. – С. 22–30; Марчук О. І. Київський період діяльності міністра освіти Івана Огієнка: активна політика із реформування галузі (січень 1919 р.) / О. І. Марчук. – С. 30–36.

113. **Іван** Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Вип. 16. – 360 с.

Зі змісту: Білоусова Т. Погляди Івана Огієнка на неологізацію мови та його роль у становленні української неології / Т. Білоусова. – С. 1–11; Дзюбак Н. Мовні засоби вираження етикету в епістолярії митрополита Іларіона (Івана Огієнка) / Н. Дзюбак. – С. 17–26; Коваленко Н. Словник Івана Огієнка як джерело діалектологічних досліджень / Н. Коваленко, Б. Коваленко. – С. 31–35; Козак Р. Типологічні та функціональні особливості синтаксичної експресивності порівнянь у мовотворчості Івана Огієнка / Р. Козак. – С. 35–41; Ладиняк Н. Лексикографічна діяльність Івана Огієнка в контексті сучасних мовознавчих студій / Н. Ладиняк. – С. 46–52; Марчук Л. Роль Івана Огієнка в становленні української літературної мови в Україні / Л. Марчук. – С. 65–69; Мітроусова Т. Іван Огієнко і Джеймс Джойс: діалог двох культур / Т. Мітроусова. – С. 70–75; Мозолюк О. Словосполучення зі значенням прямого часу в історичній драмі "Розп'ятий Мазепа" Івана Огієнка / О. Мозолюк. – С. 75–81; Монастирська Р. Гендерний аспект лінгвістичних студій І. Огієнка / Р. Монастирська. – С. 81–86; Никитюк С. Лінгвістичні студії Івана Огієнка / С. Никитюк. – С. 86–90; Фоміна Г. Відображення питання "гендеру" у діяльності Івана Огієнка / Г. Фоміна, О. Литвинюк. – С. 116–120; Фрасинюк Н. Концепт щастя у філософській містерії Івана Огієнка "До щастя" / Н. Фрасинюк. – С. 121–125; Юносова В. Варіантні родові форми запозичених іменників у наукових студіях Івана Огієнка / В. Юносова. – С. 140–144; Яремчук І. Внесок Івана Огієнка в

розвиток української літературної мови / І. Яремчук. – С. 145–148; **Гавадзин О.** Українознавчі студії Івана Огієнка / О. Гавадзин. – С. 149–155; **Гудима Н.** Мовленєва майстерність учителя початкової школи у світлі ідей Івана Огієнка та в умовах НУШ / Н. Гудима. – С. 155–160; **Дорож І.** Реалізація принципу дитиноцентризму в педагогічних ідеях Івана Огієнка / І. Дорож, А. Ковальчук. – С. 161–166; **Ковальчук О.** Гуманістичні ідеї виховання особистості в поглядах І. Огієнка / О. Ковальчук. – С. 166–171; **Кучинська І.** Національно-патріотичне та громадянське формування молоді у педагогічній спадщині Івана Огієнка / І. Кучинська. – С. 171–176; **Мартіна О.** Культура мовлення молодших школярів як показник загальної культури особистості / О. Мартіна. – С. 177–181; **Мелекєсцева Н.** Ідеї Івана Огієнка в сучасній практиці мовної підготовки вчителя початкових класів / Н. Мелекєсцева. – С. 182–187; **Крецька Ю.** Ideen der Muttersprachlichen Pflichtenvon I. Ohijenko im kontext der modernen sprachsitua in der Ukraine / Ю. Крецька. – С. 41–45; **Shmyrko O.** Berücksichtigung der Deutschen Entlehnungen in Ukrainisch in den Sprachwissenschaftlichen Werken von I. Ohijenko / O. Shmyrko. – С. 126–132; **Московчук Л.** Педагогічні умови ефективної організації патріотичного виховання здобувачів початкової освіти у контексті ідей Івана Огієнка та освітніх інновацій / Л. Московчук. – С. 187–194; **Нога Г.** Релігійний контекст у розвитку української культури і науки від Петра Могили до Івана Огієнка / Г. Нога. – С. 199–205; **Олинець Т.** Сімейне виховання в контексті педагогічних ідей Івана Огієнка та сучасному освітньому просторі України та США / Т. Олинець. – С. 206–211; **Третьак Н.** Національно-патріотичне виховання молодших школярів у контексті наукової спадщини І. Огієнка / Н. Третьак. – С. 222–228; **Франчук Т.** Проблеми управління розвитком громадянської освіти через призму засадничих позицій Івана Огієнка / Т. Франчук, І. Іванюк. – С. 228–236; **Громик Л.** Іван Огієнко як дослідник історії української церкви у персоналіях / Л. Громик. – С. 241–247; **Зданюк Т.** Literarische Übersetzung als Interkulturelles Interaktionsmittel / Т. Зданюк. – С. 252–256; **Kruk A.** Fate Fenomenon in Ivan Ohijenko's Philosophy / А. Kruk. – С. 264–267; **Райбедюк Г.**

Феномен пасіонарності Івана Огієнка та Василя Стуса: типологічні аспекти
/ Г. Райбедюк. – С. 287–293.

114. **Копилов С.** Професор І. Огієнко та митрополит А. Шептицький: взаємини і співпраця в 1920-х – 1930-х рр. / С. Копилов // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 16. – С. 9–26.

115. **Марчук О.** Внесок Івана Огієнка у реформування початкових, середніх і вищих шкіл УНР (січень–серпень 1919 року) / О. Марчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична. – Кам'янець-Подільський, **2020**. – Вип. 16. – С. 38–47.

116. **Марчук О. І.** Головноуповноважений уряду УНР Іван Огієнко і формування 4-ої стрілецької бригади українського війська на Поділлі (лютий–квітень 1920 р.) / О. І. Марчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Вип. 18, т. 1 : Зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл., докторантів і аспірантів, 5–6 берез. 2019 р. – С. 38–39.

Парамонов С.

117. **Трубчанінов С. В.** Епізод дослідження історичної географії Київської Русі: М. Шарлемань vs С. Парамонов / С. В. Трубчанінов // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2019**. – Вип. 18, т. 1 : Зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл., докторантів і аспірантів, 5–6 берез. 2019 р. – С. 54–55.

Пасічник Л.

118. **Попович О. С.** Із історії досліджень з фізики плазми в Україні. Пам'яті Леоніда Львовича Пасічника – фізика, вчителя, друга... / О. С. Попович // Наука та наукознавство. – Київ, **2021**. – № 1 (111). – С. 107–120.

Прахов А.

119. **Кулик Н.** Професор зодчих / Н. Кулик // Освіта України. – Київ, **2021**. – 19 квіт. (№ 15). – С. 1, 13–15.

175 років тому народився Андріан Прахов – видатний педагог, професор Київського університету, археолог, дослідник і мистецтвознавець, який керував групою художників під час розпису й оздоблення величної культової споруди та всесвітньовідомого пам'ятника мистецтва і архітектури – кафедрального собору святого Володимира.

120. **Ульяновський В.** У полоні шедеврів. Київський Володимирський собор у фотографіях Генріха Лазовського / В. Ульяновський // Антиквар. – Київ, **2021**. – № 1/2 (121) : Колекція родини Понамарчуків. – С. 98–111.

Йдеться про те, як художній керівник храмових робіт, проф. історії мистецтв А. В. Прахов сприяв виданню фотоальбома із соборними шедеврами.

Пріцак О.

121. **Чувпило О. О.** Академік О. Й. Пріцак – великий український орієнталіст сучасності (до 100-річчя від дня народження) / О. О. Чувпило // Збірник наукових праць. Історія та географія / Харківський нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків, **2020**. – Вип. 57. – С. 157–159.

Романчук П.

122. **Єфіменко В.** Життєвий і науковий шлях Павла Родіоновича Романчука / В. Єфіменко, О. Сташко // Вісник Київського національного

університету імені Тараса Шевченка. Астрономія. – Київ, 2020. – Вип. 1 (61). – С. 28–33.

Росовецький С.

123. **Наумова Н.** Нова, а головне – дуже сучасна біографія Тараса Шевченка / Н. Наумова // Слово Просвіти. – Київ, 2021. – 8–21 квіт. (№ 14/15). – С. 10–11.

Про книгу С. Росовецького "Сучасна біографія Тараса Шевченка".

124. **Росовецький С.** Стилем екскурсовода – про популярну біографію Шевченка / С. Росовецький // Слово Просвіти. – Київ, 2021. – 22–28 квіт. (№ 16). – С. 10.

Про рецензію Н. Наумової на книжку С. Росовецького "Шевченко. Сучасна біографія", що вийшла в серії "Постаті культури" у видавництві "Дух і літера" наприкінці минулого року.

Садовий Д.

125. **Дмитро Юрійович Садовий (16.07.1988–30.08.2020)** / О. О. Безущак, М. Ф. Городній, М. О. Перестюк, Т. А. Мельник, В. Г. Самойленко, Є. С. Вакал, В. А. Бородін, Г. В. Верьовкіна, І. В. Гап'як, Б. П. Довгий, А. П. Кренич, А. В. Ловейкін, О. В. Обвінцев, А. В. Клевцовський // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Математика. Механіка. – Київ, 2020. – Вип. 1 (41). – С. 60.

Самойленко А.

126. **Академік** Анатолій Михайлович Самойленко (02.01.1938–04.12.2020) / І. О. Луковський, В. Л. Макаров, М. О. Перестюк, О. А. Бойчук, І. О. Парасюк, О. В. Антонюк, В. І. Ткаченко, Р. І. Петришин, М. В. Працьовитий,

О. М. Станжицький, М. Й. Ронто // Український математичний журнал. – Київ, 2021. – Т. 73, № 1. – С. 3–8.

127. **Анатолій Михайлович Самойленко** (02.01.1938–04.12.2020) // Нелінійні коливання. – Київ, 2020. – Т. 23, № 4. – С. 435–438.

128. **Анатолій Михайлович Самойленко** // Український математичний журнал. – Київ, 2020. – Т. 72, № 12. – С. 1595–1598.

Сергійчук В.

129. **Воловина О.** Професор В. Сергійчук та "Кремлівська статистика". Проблема визначення втрат від Голодомору: відгук з-за кордону / О. Воловина // Україна молода. – Київ, 2021. – 30 берез. (№ 31). – С. 6.

Автор статті наголошує: "Професор Володимир Сергійчук роками згадує мене та моїх колег незлим тихим словом на конференціях та в пресі, в Україні та в США. Його коментарі мали би бути науковими, тематика обчислення людських втрат унаслідок Голодомору є саме наукова. Але часто ці коментарі не є науковими, а мають особисто негативний характер. Спроби спілкування з ним на науковому рівні були неуспішні і я побачив, що знайти спільну мову неможливо. Але стаття проф. Сергійчука в газеті «Україна молода» від 16 березня 2021 р. про мене та проф. Дмитра Штогриня вимагає відповіді".

130. **Герасименко М.** "Так, себто ні!" Історичні та правові аспекти визнання Голодомору 1932–1933 років геноцидом української нації / М. Герасименко, В. Скавронік // Україна молода. – Київ, 2021. – 2 черв. (№ 54). – С. 6–7.

"Міжнародна конференція, яка відбулася у Києві 25–26 вересня 2008 р., поставила крапку у багатолітній дискусії про кількість жертв Голодомору, де директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України Елла Лібанова представила демографічні розрахунки, згідно з якими прямі втрати України у кордонах 1933 р. від голоду 1932–1933 рр. склали 3 млн 400 тис.

осіб. Однак авторитетні українські та зарубіжні науковці й дослідники заявили, що комуністичний тоталітарний режим знищив понад 10 млн українців. Нещодавно старший науковий співробітник Інституту історії НАН України Геннадій Єфіменко звинуватив професора Володимира Сергійчука, одного з провідних дослідників голодоморів в Україні у «містифікаціях», кілька разів при цьому повторивши, що мешканців України у 1930-х рр. уже "порахували ті, кому це належить робити за фахом, тобто українські демографи".

131. **Сергійчук В.** Щось із пам'яттю моєю сталося...", або Як Геннадій Єфіменко своє відкриття іменує тепер фейком / В. Сергійчук // Україна молода. – Київ, 2021. – 14 квіт. (№ 36). – С. 8.

"Науковий співробітник Інституту історії НАН України Геннадій Єфіменко, який регулярно відгукується на мої виступи щодо підрахунку втрат від Голодомору-геноциду 1932–1933 років в Україні, зрозуміло, не обійшов своєю увагою і публікацію в «Україні молодій» від 16 березня 2021 року. Щоправда, цього разу проявив своєрідну великодушність, заявляючи про те, що тільки два абзаци зі статті «Кремлівська статистика: чому деякі українські науковці занижують кількість жертв Голодомору» «підлягають науковому аналізу, бо все інше — або емоції, частину з яких розділяють усі українці (в тому числі й науковці, про яких згадується в тексті), або маніпуляції та образи». Насамперед такою вважає Г. Єфіменко назву, яка, нібито, «по суті є наклепом щодо згадуваних у ній науковців». Чомусь він вирішив, що йдеться про істориків-агентів Кремля, про що волає в соціальних мережах. Але редакція газети, пропонуючи такий заголовок, насправді мала на увазі зовсім інше: цифра втрат від Голодомору в 3,5 мільйона осіб у Радянському Союзі могла бути санкціонована для друку тільки з дозволу Кремля, тобто символу тодішньої найвищої влади".

● **Сікорський І.**

132. **Скринченко В.** Чи повернеться у рідну оселю Ігор Сікорський? / В. Скринченко // *Культура і життя*. – Київ, **2021**. – 14–28 трав. (№ 9/10). – С. 14–15.

"Останнім часом навколо будинку у дворі за адресою Ярославів Вал, 15 б, який звично називають «будинком Сікорського», розпалилися справжні пристрасті. Напевно, чимало цей жалюгідний на вигляд будинок може розповісти нам про своїх мешканців, зокрема про те, що була там колись садиба доктора Івана Сікорського, батька Ігоря Івановича Сікорського, легендарного авіаконструктора, який на початку ХХ століття став піонером вітчизняної авіації."

Скліфосовський М.

133. **Данилець О.** Полтавські абрикоси Скліфосовського / О. Данилець // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2021**. – 6 квіт. (№ 65). – С. 6.

6 квітня – 185-й день народження Миколи Васильовича Скліфосовського – всесвітньо відомого хірурга, науковця, педагога, громадського діяча. У 1870–1871 рр. – професор Київського університету. У статті йдеться про те, яку роль у його житті зіграло українське село.

Скорупська М.

134. **Веремійчик О.** Епістолярна творчість Марти Скорупської / О. Веремійчик // *Українське слово*. – Київ, **2021**. – 27 квіт.–11 трав. (№ 17/18). – С. 14.

У 2003 р. д-р іст. наук Н. І. Миронець підготувала до друку книгу "Олена Теліга. Листи. Спогади." Ці документи детально і ґрунтовно прокоментовані, високо оцінені М. Скорупською.

Стріха В.

135. **Стріха М.** Зірки і терни професора Стріхи. Комп'ютери й побутову техніку принесла людям саме фізика напівпровідників, яку вивчав відомий український вчений / М. Стріха // Україна молода. – Київ, **2021**. – 8 черв. (№ 56). – С. 10–11.

136. **Стріха М.** Професор Віталій Стріха: штрихи до портрету фізика / М. Стріха // Світ. – Київ, **2021**. – Берез. (№ 11/12). – С. 2–3.

До 90-річчя від дня народження В. Стріхи.

Тимченко Є.

137. **Євдокімова О. С.** Полонізми в "Матеріалах до словника писемної та книжної української мови XV–XVIII ст." Є. Тимченка / О. С. Євдокімова // Мовні і концептуальні картини світу. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (67). – С. 47–58.

Топачевський В.

138. **Рековець Л. І.** Топачевський Вадим Олександрович – видатна постать в історії теріології України (до 90-річчя від дня народження) / Л. І. Рековець // GEO&BIO. – Київ, **2020**. – Т. 19. – С. 157–164.

Філіпенко А.

139. **Румянцев А. П.** Генезис і пріоритети розвитку міжнародних економічних відносин / А. П. Румянцев, О. П. Степанов // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. – Київ, **2020**. – Вип. 2 (52). – С. 71–72. – Рец. на кн.: Міжнародні економічні відносини. Історія. Теорія. Політика : підручник / А. С. Філіпенко. – Київ : Либідь, 2019. – 960 с.

Холодний Г.

140. **Могильний Л.** Науково-педагогічна діяльність Григорія Холодного / Л. Могильний // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – Київ, **2020**. – Вип. 3 (146). – С. 46–53.

Шевчук В.

141. **Сліпушко О. М.** Бароковість поезії Тараса Шевченка в науковій інтерпретації В. Шевчука / О. М. Сліпушко // Шевченкознавчі студії. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (24). – С. 76–83.

Шиллер М.

142. **Сигаловський Д. Ю.** Електродинаміка – теорія електромагнітної взаємодії / Д. Ю. Сигаловський // Країна знань. – Київ, **2021**. – № 2/3 (147). – С. 8–12.

Згадується М. М. Шиллер. – С. 12.

Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді

Антиквар. – Київ,

2021. – № 1/2 (121) : Колекція родини Понамарчуків.

Вища школа. – Київ,

2021. – № 1/2 (198).

Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. –

Кам'янець-Подільський,

Історичні науки. – **2020.** – Вип. 13.

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ,

Астрономія. – **2020.** – Вип. 1 (61).

Історія. – **2020.** – Вип. 3 (146).

Математика. Механіка. – **2020.** – Вип. 1 (41).

Міжнародні відносини. – **2020.** – Вип. 2 (52).

Педагогіка. – **2020.** – Вип. 1 (11).

Юридичні науки. – **2021.** – Вип. 1 (116).

Вісник Харківської державної академії культури. – Харків,

2020. – Вип. 58.

Голос України. – Київ,

2021. – 27 квіт. (№ 79); 8 трав. (№ 85); 13 трав. (№ 87); 29 трав. (№ 100);

10 черв. (№ 108).

День (п'ятниця). – Київ,

2021. – 2–3 квіт. (№ 58/59); 16–17 квіт. (№ 68/69).

Екологічний вісник. – Київ,

2020. – № 3 (121).

Збірник наукових праць. Історія та географія / Харківський нац. пед. ун-т імені

Г. С. Сковороди. – Харків,

2020. – Вип. 57.

- Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична. – Кам'янець-Подільський,
2019. – Вип. 15.
2020. – Вип. 16.
- Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія філологічна. – Кам'янець-
Подільський,
2019. – Вип. 16. – 360 с.
- Історія в рідній школі. – Київ,
2021. – № 1 (225).
- Київський університет. – Київ,
2021. – Квіт. (№ 4); Трав. (№ 5).
- Країна знань. – Київ,
2020. – № 9/10 (145).
2021. – № 2/3 (147).
- Культура і життя. – Київ,
2021. – 14–28 трав. (№ 9/10).
- Літературна Україна. – Київ,
2021. – 8 трав. (№ 9).
- Мовні і концептуальні картини світу. – Київ,
2019. – Вип. 66.
2020. – Вип. 1 (67).
- Народна творчість та етнологія. – Київ,
2020. – № 4 (386); № 5/6 (387/388).
- Наука та наукознавство. – Київ,
2021. – № 1 (111).
- Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана
Огієнка. – Кам'янець-Подільський,

2019. – Вип. 18, т. 1 : Зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл., докторантів і аспірантів, 5–6 берез. 2019 р.

Нелінійні коливання. – Київ,

2020. – Т. 23, № 4.

Освіта. – Київ,

2021. – 3–10 берез. (№ 7/8); 24–31 берез. (№ 9/10); 21–28 квіт. (№ 13/15); 5–12 трав. (№ 16/18).

Освіта України. – Київ,

2021. – 29 берез. (№ 12); 5 квіт. (№ 13); 19 квіт. (№ 15); 17 трав. (№ 18); 24 трав. (№ 19); 31 трав. (№ 20); 7 черв. (№ 21); 14 черв. (№ 22).

Світ. – Київ,

2021. – Берез. (№ 11/12); Квіт. (№ 13/14).

Слово Просвіти. – Київ,

2021. – 8–21 квіт. (№ 14/15); 22–28 квіт. (№ 16); 3–9 черв. (№ 22); 10–16 черв. (№ 23).

Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав,

2021. – Вип. 11.

Україна дипломатична. – Київ,

2019. – Вип. 20.

Україна молода. – Київ,

2021. – 26–27 берез. (№ 30); 30 берез. (№ 31); 14 квіт. (№ 36); 1 черв. (№ 53); 2 черв. (№ 54); 8 черв. (№ 56).

Українська літературна газета. – Вишгород,

2021. – 7 трав. (№ 9); 21 трав. (№ 10).

Українське слово. – Київ,

2021. – 27 квіт.–11 трав. (№ 17/18).

Український математичний журнал. – Київ,

2020. – Т. 72, № 12.

2021. – Т. 73, № 1.

Українські медичні вісті. – Київ,

2020. – Т. 12, № 1 (84).

2020. – Т. 12, № 2 (85).

Уманська старовина. – Умань,

2020. – Вип. 7.

Урядовий кур'єр. – Київ,

2021. – 5 черв. (№ 107).

Шевченкознавчі студії. – Київ,

2020. – Вип. 1 (23).

2021. – Вип. 1 (24).

Юридична газета. – Київ,

2021. – 11 трав. (№ 9); 25 трав. (№ 10).

Юридичний вісник України. – Київ,

2021. – 11–24 черв. (№ 22/23).

GEO&BIO. – Київ,

2020. – Т. 19.

Іменний покажчик

- Андрузький Г. (75)
Антонюк О. В. (126)
Аугутіс Й. (48)
Ахундова Е. (10)
Бабак С. (6), (88)
Баженов Л. В. 112
Бандура Г. О. 68
Бар'яхтар В. Г. (76)
Баранников О. (94)
Бах О. (94)
Безущак О. О. 37, 125
Бейко І. В. (5)
Бех П. (88)
Бібікова (Зубарева) В. І. (77)
Білецький А. О. (68), (74)
Білецький О. І. (68), (74)
Білозерський В. (75)
Білоусова Т. 113
Білявська О. (1), (26), (88)
Біляшівський М. (78)
Бойчук О. А. 126
Болюбаш Я. (79)
Бондаренко Г. 72
Бондаренко Є. В. 37
Борисенко В. К. (81–82)
Бородін В. А. 125
Бочарнікова А. М. 59
Бугров В. (6), (8), (10), (15–17), (20–21), (24–26), (28), (30–31), (43), (83–89)
Вакал Є. С. 125
Василик Т. 24
Вейбер А. 77
Венедіктова І. (43–44)
Веремійчик О. 69, 134
Верстюк В. В. 107
Верьовкіна Г. В. 125
Виноградова Р. П. (90)
Вовк Ф. 72
Воловина О. 129
Воронова А. 46, 47
Гавадзин О. 111
Галата С. 15, 85
Ганюшкін О. Г. 37
Гап'як І. В. 125
Герасименко М. 130
Глушко М. 92

Гожик А. (1), (88)
Голиш Г. 94
Гончар О. (45), (49)
Горлач Л. 106
Горлов А. (84)
Городній М. Ф. 125
Грищенко А. О. (22)
Громик Л. 113
Громова Н. 82
Грушевський М. (92)
Грушевський О. (71)
Губерський Л. В. (6), (9), (25), (28),
(30), (48), (53), (88)
Гудима Н. 113
Гудкова О. О. 90
Гурак Р. 88
Гуриненко М. (27)
Данилець О. 133
Данилова В. М. 90
Дато Раджа Реза Раджа Заїб Ша (10)
Де-Метц Г. (93)
Демченко В. Г. (94)
Дзюбак Н. 113
Діковська І. А. (95)
Добржанська О. (1), (4), (8), (21), (26),
(88)
Довгий Б. П. 125
Дорож І. 113
Драгоманов М. П. (98–100), (109)
Дрозд Ю. А. 37
Дудко К. (38)
Дунаєвська Л. Ф. (65), (101), (50)
Душейко І. (24)
Євдокімова О. С. 137
Єфіменко В. 58, 122
Єфіменко Г. (130–131)
Єфремов С. О. (65), (103)
Жадько В. 70
Жилінська О. (88)
Завальнюк О. 111–112
Закусило О. (88)
Запотоцький С. (7)
Зданюк Т. 113
Зорій М. 98
Зубарук О. (56)
Ільченко В. (1), (10), (26), (88)
Калакура Я. С. (70), (73)
Калинчук А. М. 71
Кампо В. 99

Карпенко В. Ю. (22)
Карпінчук Г. В. 96
Касьянова О. 48
Кирилюк Є. П. (68)
Кирилюк Ф. (25)
Кириченко І. 40
Кіт Л. 105
Клевцовський А. В. 125
Коваленко Н. 113
Коваленко О. 34
Ковальчук О. 113
Ковацька О. (46)
Кодирова З. (38)
Козак Р. 113
Коломієць О. (72), (104)
Комаров І. (105)
Кононенко П. П. (106)
Копилов С. А. 112, 114
Копійка В. (10), (42)
Кориневич А. (26)
Короденко М. 9
Корольов І. (48)
Костомаров М. І. (75), (107–108)
Кочубінська Є. А. 37
Кошарська М. 49
Кравченко А. (10)
Крєневич А. П. (125)
Крепак Д. (7)
Крецька Ю. 113
Кулик Н. 93, 110, 119
Куліков П. М. (6), (9)
Курінний Л. 44
Кучерів О. І. (22)
Кучинська І. 113
Ладиняк Н. 113
Лазовський Г. (120)
Лисий І. 100
Литвин В (109)
Литвин С. (69),
Лібанова Е. (130)
Ловейкін А. В. 125
Луканська А. 84
Лукашенко О. (2)
Лукова-Чуйко Н. 10
Луковський І. О. 126
Лукошюс Ю. (48)
Ляпіна О. 64
Ляскоронський В. (94)
Макаров В. Л. 126

Максимович М. (109)

Марковський М. М. (71)

Мартирія Г. (91)

Мартіна О. 113

Марчук Л. 112

Марчук О. І. 113, 115–116

Мацибок-Стародуб Н. 27–30

Мельник Т. А. 125

Мельничук А. (7)

Мелєкєсцева Н. 113

Миронець Н. І. (134)

Михайлик А. О. 73

Мірчук І. (110)

Мітроусова Т. 113

Міщерська Н. (27)

Могильний Л. 140

Мозер М. (16)

Мозолук О. 113

Монастирська Р. 113

Московчук Л. 113

Мукан А. 50

Мушкетик Ю. (66)

Нагуляк О. 39

Наєнко М. 51, 65–66

Назаровець М. А. 60

Наконечний О. Г. (5)

Наулко В. (72)

Наумова Н. (123–124)

Науседієне Д. (48), (53)

Нечаїв С. 67, 91

Нижник О. 52

Никитюк С. 113

Новицький О. П. (74)

Нога Г. 113

Обвінцев О. В. 125

Огієнко І. (111–116)

Олинець Т. 113

Олійник А. С. 37

Опацький І. 78

Орлюк О. (43)

П'янков І. (27)

Парамонов С. (117)

Парасюк І. О. 126

Пасічник Л. Л. (118)

Патриляк І. (36)

Перестюк М. О. 125–126

Петлюра С. (69), (111)

Петравчук А. П. (37)

Петришин Р. І. 126
Петюра Р. (10)
Печериця О. 56
Півненко О. (49)
Пільгука І. І. (68)
Погрібний А. Г. (65)
Подолінський С. (99)
Понамарчуки (родина) (120)
Попович О. С. 118
Прахов А. (119–120)
Працьовитий М. В. 126
Пріцак О. Й. (121)
Радчук В. Д. 74
Райбедюк Г. 113
Райківський І. 75
Рафальський О. О. (70)
Рековець Л. І. 138
Рожко О. (7), (88)
Романенко О. (46)
Романчук П. Р. (122)
Ронто М. Й. (126)
Росовецький С. (123–124)
Рубльов Б. (21), 38
Румянцев А. П. 139
Садовий Д. Ю. (125)
Сакаль-Лісніченко Л. (4)
Самойленко А. М. (126–128)
Самойленко В. Г. 125
Сарапенє В. (48)
Сегеда С. (72)
Сеїтаблаєв А. (45)
Семенюк Г. (48)
Сергійчук В. (69), (129), (131)
Сигаловський Д. Ю. 142
Сидиковий Є. (10)
Сікорський І. (132)
Скавронік В. (130)
Скліфосовський М. В. (133)
Скорупська М. (134)
Скринченко В. 132
Сліпушко О. М. 141
Станжицький О. М.
Степанець І. (31)
Степанков В. В. 108
Стріха В. (135–136)
Стріха М. (5), 135–136
Тимченк Є. (137)
Толстанова Г. (1), (26)

Топачевський В. О. (138)

Третяк Н. 113

Трубчанінов С. В. 117

Ульяновський В. 120

Усатенко Г. (17)

Федорченко Н. 95

Філіпенко А. С. (139)

Фоміна Г. 113

Франко І. Я. (16)

Франчук Т. 113

Фрасинюк Н. 113

Храмов Ю. О. 76

Чадюк М. 103

Чувпило О. О. 121

Шевченко В. 41

Шевченко Т. Г. (24–25)

Шевчук В. (141)

Шиллер М. М. (142)

Шкарлет С. (6)

Юносова В. 113

Яремчук І. 113

Kruk A. 113

Shmyrko O. 113

Spitsyn Y. 80